

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 11. aprill 2013 (18.04)
(OR. en)**

**Institutsioonidevaheline dokument:
2011/0156 (COD)**

**5394/13
ADD 1 REV 1**

**DENLEG 4
AGRI 20
SAN 17
CODEC 94
OC 21**

NÕUKOGU PÕHJENDUSTE EELNÕU

Teema: Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009

ÜHISED SUUNISED

Horvaatiale määratud konsulteerimistähtpäev: 16.4.2013

– *Nõukogu põhjenduste eelnõu*

I. SISSEJUHATUS

1. Euroopa Komisjon esitas 24. juunil 2011. aastal Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping”) artikli 114 alusel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku imikutele ja väikelastele ning meditsiiniliseks eriotstarbeks ettenähtud toiduainete kohta¹.
2. Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikele 1 esitas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee oma arvamuse 26. oktoobril 2011².
3. Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 294 lõikele 3 võttis Euroopa Parlament 14. juunil 2012 vastu oma esimese lugemise seisukoha³, kiites heaks 83 muudatusettepanekut komisjoni algse ettepaneku muutmiseks.
4. Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 294 lõikele 5 võttis nõukogu oma esimese lugemise seisukoha vastu kvalifitseeritud häälteenamusega [...] 2013.

II. EESMÄRGID

5. Kavandatava määruse eesmärk on asendada direktiiv 2009/39/EÜ eritoiduks ettenähtud toiduainete kohta⁴ ning mitu komisjoni õigusakti, millega kõnealust direktiivi rakendatakse, kaotades dieettoidu mõiste.

Sellela kehtestatakse uued üldsätted piiratud arvu toiduainekategooriate kohta, mida käsitatakse olulistena teatavatele haavatavatele elanikkonnarühmadele (imiku piimasegud ja jätkupiimasegud, teraviljapõhised töödeldud toidud ja imikutoit, meditsiiniliseks eriotstarbeks ettenähtud toit ja kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajad), ning koostatakse liidu loetelu ainetest (vitamiinid, mineraalid ja mõned muud ained), mis võidakse lisada kavandatava määruse artiklis 1 nimetatud toiduainekategooriasse.

¹ 12099/11 (KOM(2011) 353 lõplik).

² NAT/518 – CESE 1604/2011.

³ EP-PE_TC1-COD(2011)0156.

⁴ ELT L 124, 20.5.2009, lk 21.

Selle eesmärk on täpsustada õigusraamistikku, vältides selliste toiduainete suhtes kohaldatavate eriõigusaktide ja tavatoidu suhtes kohaldatavate õigusaktide kattumist ning kaotades olemasolevast süsteemist õiguslikud lüngad.

Lisaks on selle eesmärk tagada, et kõnealuseid toiduaineid käsitlevaid ELi eeskirju kohaldataks kõikides liikmesriikides ühtsel viisil, aidates seeläbi suurendada õiguskindlust nii tarbijate kui ka tootjate huvides ja ennetades ühtlasi siseturu moonutusi⁵.

III. NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

6. Nõukogu seisukohaga tehakse komisjoni ettepanekusse mitmeid muudatusi. Muudatused on enamasti kooskõlas Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukohas väljendatud arvamustega, kuigi sõnastus on erinev.
7. Nõukogu seisukohas võetakse arvesse peaaegu kõiki Euroopa Parlamendi poolt välja pakutud sisulisi muudatusi, eelkõige järgmisi:
 - a) kavandatava määruse reguleerimisala osas:
 - toiduainekategooria (päevase toidu asendaja kehakaalu alandamise eesmärgil) lisamine kavandatava määruse reguleerimisalasse (pealkiri, artikli 1 lõike 1 punkt d, artikli 2 lõike 2 punkt h ja põhjendus 16, mis hõlmab muudatusettepanekuid nr 1, 11, 12, 20, 26, 36 ja 46);

⁵ Praegu võib sarnaseid toiduaineid eri liikmesriikides turustada eritoiduks ettenähtud toiduainena ja/või tavatarbimiseks üldelanikkonnale või suunatuna elanikkonna teatavatele erirühmadele nagu rasedad, eakad, kasvueas lapsed, noorukid ja teised. Selline olukord kahjustab siseturu toimimist, tekitab õiguslikku ebakindlust asutuste, tootjate ja tarbijate jaoks ning toob kaasa turu kuritarvitamise ja konkurentsi moonutamise riski.

- põhimõte, et gluteenitalumatusega inimestele tuleb tagada vähemalt sama kaitsetase kui on tagatud praeguse õigusraamistikuga (põhjendus 41); märke „gluteenivaba” kasutamise eeskirjad tuleks üle viia tarbijatele toidualase teabe esitamist käsitlevasse määrusesse (EL) nr 1169/2011⁶ (muudatusettepanekud nr 1, 11, 12, 20, 35, 44, 45, 70 ja 90);
 - märke „laktoosivaba” õigusliku staatuse täpsustamise olulisus (põhjendus 42, mis hõlmab muudatusettepanekuid nr 25 ja 80); kõnealuse märke kasutamise eeskirju tuleks reguleerida määruse (EL) nr 1169/2011 alusel;
 - vajadus hinnata komisjoni aruannetes, kas sportlastele ettenähtud toiduaineid käsitlevad sätted (artikkel 13 ning põhjendused 32 ja 33, mis hõlmavad muudatusettepanekut nr 6) ning piimal põhinevaid jooke ja sarnaseid väikelastele mõeldud tooteid käsitlevad sätted (artikkel 12 ja põhjendus 31, mis on seotud muudatusettepanekutega nr 21 ja 81) on vajalikud; komisjoni aruanded tuleks esitada kahe aasta jooksul alates kavandatava määruse jõustumisest;
 - asjaolu, et väikese sünnikaaluga ja enneaegsetele imikutele mõeldud toiduained kuuluvad kavandatava määruse reguleerimisalasse, nagu on täpsustatud põhjendustes 29 ja 30, mis hõlmavad muudatusettepanekuid nr 13, 34, 43 ja 92;
- b) asjaolu, et tervist kahjustavad ained tuleks kavandatava määruse artiklis 1 esitatud toiduainekategooriatest välja jätta (põhjendus 3, mis hõlmab muudatusettepanekut nr 3);
- c) vajadus kõnealust sektorit reguleerida ja täpsustada, milliste toodete suhtes kavandatavat määrust kohaldatakse (muudatusettepanek nr 4, mida hõlmasid juba komisjoni ettepaneku põhjendused 9 ja 13 ning mida hõlmab ka põhjendus 10);

⁶ ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.

- d) suurem rõhuasetus vajadusele saada komisjonilt tehnilisi suuniseid, mis võivad hõlbustada toidukäitlejate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate tegevuse kooskõla kavandatava määrusega (artikkel 14 ja põhjendused 10 ja 34, mis hõlmavad muudatusettepanekuid nr 8, 29, 30, 31 ja 72);
- e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused)⁷ kohase ettevaatuspõhimõtte kohaldamine kavandatava määruse artiklis 1 esitatud toiduainete suhtes (artikkel 5, mis hõlmab muudatusettepanekuid nr 9, 10, 53, 64 ja 69);
- f) vajadus piirata nii palju kui võimalik pestitsiidide jääke kavandatava määrusega hõlmatud toiduainetes (artikli 11 lõike 1 punktid b ja g ning põhjendused 20, 21 ja 22, mis on seotud muudatusettepanekutega nr 15, 16, 17, 62 ja 63);
- g) kavandatava määruse lisas esitatud selliste ainete liidu loetelu kehtestamine, mis võidakse lisada ühele või mitmele artiklis 1 nimetatud toiduainekategoriale, ning selle võimalik delegeeritud õigusaktidega ajakohastatud versioon (artikli 1 lõige 2, artiklid 15 ja 16, põhjendused 36, 37, 38 ja 39 ning lisa, mis hõlmab muudatusettepanekuid nr 22, 24, 37, 87, 88 ja 89);
- i) tehisnanomaterjalidest ainete testimine piisavate katsemeetodite abil ning viitamine määruses (EL) 1169/2011 esitatud tehisnanomaterjalide määratlusele (artikli 9 lõige 2 ja artikli 2 lõike 1 punkt b ning põhjendus 23, mis hõlmab muudatusettepanekuid nr 23, 41 ja 87);
- j) volituste delegeerimise osas:
- määratluse kohanduste (muudatusettepanekuga nr 48 väljajäetud komisjoni ettepaneku artikli 2 lõige 3) väljajätmine komisjonile delegeeritavate volituste hulgast, kuna mõlemad institutsioonid peavad neid kavandatava määruse äärmiselt olulisteks osadeks, mida võib muuta üksnes seadusandliku tavamenetluse teel;

⁷ ELT L 31, 1.2.2002, lk 1.

- delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise menetlus (artikkel 18, mis hõlmab muudatusettepanekut nr 77) ning vastuvõtmisele kuuluvate delegeeritud õigusaktide loetelu (artikkel 18, mis hõlmab muudatusettepanekuid nr 78 ja 79 ning põhjendus 39, mis hõlmab muudatusettepanekut nr 22);
 - k) asjaolu, et toiduainete märgistamisel, esitlemisel ja reklaamimisel ei tohiks nimetatud toiduainetele omistada inimeste haigusi ärahoidvaid, ravivaid või tervendavaid omadusi (artikli 9 lõige 5 ning põhjendus 25, mis hõlmab muudatusettepanekut nr 58);
 - l) rinnaga toitmise tähtsus ning imiku piimasegude märgistamisel, esitlemisel ja reklaamimisel imikute piltide kasutamise keelu laiendamine jätkupiimasegude märgistamisele, et rinnaga toitmist mitte tõkestada (artikkel 10 ning põhjendus 26, mis hõlmab muudatusettepanekut nr 59);
 - m) tervishoiutöötajatele esitatav teave kavandatava määruse artiklis 1 osutatud toiduainete kohta (artikli 9 lõige 6, mis hõlmab muudatusettepanekut nr 60);
 - n) toiduainete otstarbekohase kasutamise alaste soovitude kohta esitatav teave (muudatusettepanek nr 67, mida hõlmab juba artikli 9 lõige 5).
8. Nõukogu seisukohta on sisse viidud ka muudatusettepanekud nr 19, 39, 40, 49 (2. osa), 51 ja 52, mis on tehnilist või toimetusalalist laadi ning mille eesmärk on parandada teksti selgust.
9. Samuti nähakse nõukogu seisukohaga komisjonile ette võimalus võtta vastu rakendusakte, et otsustada, kas asjaomane toiduaine kuulub kavandatava määruse reguleerimisalasse või mitte ning millisesse reguleerimisalaga hõlmatud toiduainekategooriasse see kuulub (artikkel 3 ja põhjendus 40).

10. Nõukogu seisukoht ei sisalda järgnevalt loetletud põhjustel siiski mõningaid Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukohas väljapakutud muudatusettepanekuid:
- a) muudatusettepanek nr 2, mille eesmärk on erilist tähelepanu pöörata kavandatava määruse artiklis 1 viidatud toiduohutusele, kuna kavandatav määrus ei piirdu üksnes toiduohutusega. Seda tuleks võimaluse korral vaadelda ohutu ja tervisliku toidu vaba liikumise kontekstis, nagu seda on tehtud komisjoni ettepanekus;
 - b) muudatusettepanek nr 5 liidu panuse kohta asjakohaste tavade rakendamisse, et turustada rinnapiimaasendajaid kolmandates riikides ühenduses asuvate tootjate poolt, kuna viide nõukogu 18. juuni 1992. aasta resolutsioonile ei ole täielikult asjakohane ja täpne. Tegelikult sisaldab määrus (EÜ) nr 178/2002 hiljutisemat ja täpsemat kaasseadusandjate seisukohta toidukäitlejate kohustuste kohta seoses toidu importimisega liitu ja eksportimisega liidust;
 - c) muudatusettepanek nr 7, mis käsitleb süsivesikute metabolismi häiretega (diabeediga) inimestele ettenähtud toiduaineid; see ei ole asjakohane, kuna diabeeti kui haigust kavandatavas määruses konkreetselt ei käsitleta;
 - d) muudatusettepanek nr 18 määruse (EÜ) 178/2002 kohaldatavuse kohta, muudatusettepanekud nr 27, 28 ja 54 järelevalve kohta ja muudatusettepanek nr 49 (1. osa), milles viidatakse toiduainete suhtes kohaldatavatele impordi ja ekspordiga seotud üldsätetele, ning muudatusettepanek nr 68 turustamisjärgse järelevalve kohta, kuna need kordavad kehtivaid õigusakte;
 - e) muudatusettepanekud nr 50 ja 91, kuna ajutiste lubade väljastamine tähtajatute lubadega sama (kiir-) menetluse alusel tekitaks tarbetult täiendavat halduskoormust. Lisaks on komisjonile antud volitused korrapäraselt ajakohastada toiduainete suhtes kehtivaid nõudeid, millele on viidatud kavandatava määruse artiklis 1, et võimaldada tarbijatel kiiresti tehnilistest ja teaduslikest edusammudest kasu saada, eelkõige uuenduslike toodetega seoses (artikli 11 lõige 2 ja põhjendus 27);

- f) muudatusettepanek nr 47 meditsiiniliseks eriotstarbeks ettenähtud toiduainete kategooriate kohta, muudatusettepanek nr 61 järelevalve eesmärgil teada antavate elementide kohta ning muudatusettepanekud nr 71 ja 82, milles täpsustatakse kalorivaeste toiduainete ja väga kalorivaeste toiduainete määratlusi, kuna need on alusaktis käsitlemiseks liiga üksikasjalikud ja neid tuleks pigem käsitleda näiteks delegeeritud õigusaktides;
- g) muudatusettepanek nr 56 „tavatarbimiseks ettenähtud” toiduainete märgistamisel keelatud märgete kohta, mis ei ole enam asjakohane, kuna käimasoleva läbivaatamisega on kaotatud dieettoidu ja tavatarbimiseks ettenähtud toidu eristamine;
- h) muudatusettepanek nr 66, kuna kehtivaid eeskirju ei saa uue õigusraamistiku kontekstis automaatselt delegeeritud õigusaktidele üle kanda;
- i) muudatusettepanekud nr 75 ja 76 taotlustega seotud teabe kohta, kuna need ei ole õigusakti tehtud muudatuste tõttu enam asjakohased.

Muudatusettepanekud nr 14, 33, 38, 55 ja 57 lükati samuti tagasi teksti sisuliste muudatuste puudumise tõttu.

=====